

RUSKÁ KLASICKÁ HUDBA 19. STOLETÍ

Ruská klasická hudba patří dle mého názoru mezi nejzajímavější a neoriginálnější hudební záležitosti 19. století. Patrný je velký vliv folklóru, ale to nás v romantismu nepřekvapí.

1. Michail Ivanovič Glinka – je považován za zakladatele ruské klasické hudby, díky výbornému vzdělání a cestám do zahraničí se mu podařilo přirozeně propojovat tradici evropské klasické hudby s prvky ruského folklóru. Velmi pěkně to dokumentuje jeho symfonická báseň **Kamarinskaja**, v Rusku je populární také jeho opera **Ruslan a Ludmila**.

2. Mocná hrstka – skupina ruských skladatelů, většinou autorů bez klasického hudebního vzdělání. Nedisponovali proto praktickou zručností absolventů konzervatoří, zároveň však nebyli spoutáni žádnými poučkami a pravidly. Z toho vyplývá jejich originalita i menší počet zkomponovaných skladeb. Do této skupiny patří zejména tito autoři:

Michail Porfirjevič Borodin – původním povoláním vědec (chemik), ale také milovník hudby. Složil například **Bohatýrskou symfonii** (připomeňte si prosím termín symfonie), jeho celoživotním dílem je opera **Kníže Igor**. Této opeře se věnoval 18 let, přesto ji nestihl dokončit. Po jeho smrti ji dopracoval další člen Mocné hrstky Nikolaj Rimskij Korsakov. Z této opery pochází velmi známá melodie s názvem Tanec poloveckých děvčat. Poslechněte si ji prosím v původní verzi a poté porovnejte se skladbou Prince Igor Warrena G. Názor si prosím vytvořte každý sám.

Modest Petrovič Musorgsij – další originální samouk, zajímavý je především jeho klavírní cyklus **Obrázky z výstavy**. Jedná se o typický příklad programní hudby (termín si zopakujte), jednotlivé skladby (Starý zámek, Velká brána kyjevská, Tanec nevylihnutých kuřátek) jsou inspirovány návštěvou výstavy malíře Hartmana. Skladby jsou propojeny motivem promenády, znázorňující přecházení od obrázku k obrázku. Já osobně mám tuto skladbu raději v podobě orchestrální, jejímž autorem je francouzský hudební impresionista Maurice Ravel. Další známou skladbou Musorgského je opera **Boris Godunov**.

Nikolaj Rimskij Korsakov – autor oper **Sadko** či **Pohádka o caru Saltánovi**, velmi známou skladbou je jeho **Let čmeláka**. Existují stovky verzí, fanouškům rockové hudby doporučuji provedení metalové skupiny Manowar.

3. Petr Iljič Čajkovský – představuje vrchol ruské klasické hudby. Působil jako pedagog na konzervatoři, později se díky finančním prostředkům bohaté mecenášky mohl věnovat pouze komponování. Jeho hudba je velmi melodická, romantická. Skládal klavírní skladby (Album pro mládež, Roční

doby, ale zejména **Klavírní koncert b-moll**) K poslechu doporučuji nejméně první větu tohoto koncertu. To je hudební romantismus v krystalické podobě. Mezi známé orchestrální skladby patří jeho **Patetická symfonie**, **Italské capriccio** či **Variace na rokokové téma**. Autora předloh oper **Evžen Oněgin** a **Piková dáma** si prosím přímo do textu doplňte sami. Jistě ho znáte z hodin literatury. Petr Iljič Čajkovský je oceňován také jako autor baletů. Pravděpodobně nejslavnějším je **Labutí jezero** (vyslechněte alespoň krátký úryvek), dalšími je **Louskáček** a **Spící krasavice**.

Pozoruhodná je také hudba ruských autorů 20. století (Stravinskij, Prokofjev, Rachmaninov) Ale té se budeme věnovat až někdy příště. Přeji klidný den.

J. Menšík